

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

325.331

Szerző:

TERVEK

a főváros túlnépesedésének megoldására

Forrás:

U. Nemzet

Idő

'1958''

Személy

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

1958. 7. 12

A fővárosi tanács megbízást adott a BUVÁTI-nak, vizsgálja meg a Budapest terüle

tén levő nagyipari üzemeket abból a szempontból, elhelyezkedésük megfelel-e a városrendezési terv célkitűzéseinek, gazdasági, vagy egyéb szempontok indokolják-e jelenlegi helyükön való megmaradásukat, esetleg fejlesztésüket, vagy ellenkezőleg, az itteni üzemeltetésük nem indokolt, mert ennek mind a telepítéspolitikai, mind a gazdasági érdekek ellentmondanak. A vizsgálatnak az is célja, megállapítani, hogy a kérdéses üzemek továbbra is a fővárosban maradjanak-e, vagy pedig helyesebb vidékre való áttelepítésük.

23 gyár áttelepül, 99 költözik

A BUVÁTI a megbízásnak eleget téve, 457 minisztériumi nagyüzemet vizsgált meg. Ezek közül 157 a KGM, 118 a könnyűipar, 62 az élelmiszeripar, 35 a nehézipar, 40 az építőanyagipar körébe tartozik. A vizsgálat során figyelembe vették az ipari épületek terjedelmét és állapotát, a termelés folyamatát, az üzemek más vállalatokkal való kooperációját, a technológia korszerű vagy avult voltát, a feldolgozásra kerülő nyersanyagok származását, az üzem közmű- és energiaigényeit, a vállalat fekvését a városrendezési terv

övezeti beosztása alapján. Ezeknek a szempontoknak a figyelembevételével csoportosították a megvizsgált ipari üzemeket.

Az első csoportba kerültek azok a gyárak, amelyek továbbra is megmaradhatnak jelenlegi budapesti telephelyükön és ugyanott kapacitásuk tovább fejleszthető. Ebbe a csoportba sorozták a nagyrészt korszerű épületekkel rendelkező gyárakat, amelyek nagyszámú képzett szakmunkásgárdával rendelkeznek. A vizsgálat eredményeként 32 nagy budapesti gyár került ebbe a csoportba.

A második kategóriába sorolták a budapesti jelenlegi telephelyükön megmaradó, de területileg ott már nem fejleszthető üzemeket. Azok a vállalatok kerültek ebbe a csoportba, amelyeknél a területi fejlesztésre nincs lehetőség, vagy nincs szükség, de mai elhelyezkedésük mind a városkép, mind a környezetre való hatás tekintetében nem hat zavaróan. Az esetleges fejlesztést ezeknél a gyáraknál vidéki fióktelepek útján kell megvalósítani. Ebbe a kategóriába 237 budapesti gyárat osztottak be a megvizsgáltak közül.

A harmadik csoport képviseli azokat a gyárakat, amelyek megmaradhatnak ugyan Budapest határain belül, de más helyre telepítendőek, mert jelenleg a városrendezési terv

szerint nem megfelelő övezetben működnek, környezetüket zavarják. Ezeknél a gyáraknál semmiféle fejlesztési vagy korszerűsítési beruházásokat nem engedélyeznek, csupán kisebb állagmeg-

helyes volt a XVIII. század végén lezajlott francia polgárháború határvonalként megjelölni, de Észak-Amerikában szükségesnek mutatkozó nemcsak a nemzeti felszabadító háború befejezéséig, hanem a kapitalizmus győzelméig is eljutni. Oroszországnak szinte önmagától kínálkozótt a dekabristák 1825-ös felkelése a keleti országoknál pedig a kapitalizmus kialakulása; nehéz lett volna megfelelőbb választóvonalat találni!

A négykötetes mű szerkesztési szempontjaira rávilágít Bevezetés hangoztatja, hogy a olvasók lényegében két fő egymással ellentétes irányzat — a materializmus és az idealizmus — állandó harcáról olvashatnak. A filozófia történetében. Ez a harc végső fokozatra mindig az osztályharc tükrözi vissza, amely egymással szembenálló osztályok között a társadalomban kerül megvívásra. Az osztályharc egyben legfőbb hajtóereje a társadalom, valamennyi társadalmi tudatforma és ezek között a filozófia fejlődésének is

A filozófia — a társadalmi felépítmény többi alkotó

részéhez hasonlóan — vagyis védelmezi a gazdasági alap érdekeket, vagy harcol a régi alap megszüntetésért és annak új gazdasági alappal való felcseréléseért. Ilyen módon a filozófiai gondolkodás fejlődése is attól függ, hogy az egyes szakaszokban milyen az osztályharc jellege. Kétségtelen, hogy minden filozófiai tanár bármennyire szeretné is esetleg a maga objektivitását hirdetni — pártos. A materialista és az idealista filozófia egyaránt a nyílt vagy burkolt pártosság jellemzi, hiszen nincs olyan gondolkodó, aki valamilyen formában ne saját társadalmi osztályának vagy társadalmi csoportjának világnézetét vetítené ki. Lenin hangoztatta, hogy »a legújabb filozófia éppoly pártos, mint kétezer évvel ezelőtti«. Marx, Engels, Lenin és tanítványai mindig élesen elítélték azokat, akik a fő filozófiai irányzatok küzdelmében az úgynevezett »középpárt« álláspontját fogadták el; nekik az volt a véleményük, hogy eleve kudarc vár azokra, akik a materializmus és az idealizmus föl akarnak emelkedni és a »filozófiai pártonkívüliség« hazug nézetét védelmezik.

Budapest túlnépesedésének kérdése és annak megoldása sokat foglalkoztatja mostanában az illetékes tényezőket. A Hazafias Népfrent budapesti titkársága is ankétot tartott a minap a kérdés megvitatása érdekében. A főváros lakosainak száma megközelíti az 1,9 milliót és ezt még növeli az a mintegy 170 ezer főnyi munkásság, amely naponta vidékről jár be budapesti munkahelyére. Ha a főváros nem kívánt felgyulladásának gátat akartunk vetni, ennek egyik leghatásosabb módszere az ipari üzemek vidékre való telepítése, mert ez lehet leginkább helyhez kötni a vidéki lakosságot. Az ipar decentralizálása azért is fontos, mert a budapesti közművek már nem képesek kielégíteni az egyre növekvő szükségletet. Az ipari telepek vizet, gázt, villanyt vonnak el a lakosságtól, a nagy munkásságszám megterhelés a közlekedést és kihatással van az ipar mai centralizáltsága Budapest lakáshelyzetére, iskolai hálózatára is.

Vidéki fiókvállalatokat!

Az első ötéves terv időszakában már kezdett érvényesülni az az elv, hogy az új ipari létesítményeket az ország különböző vidékein telepítsék. Új ipari városok születtek, de ugyanakkor abszolút értelemben nem csökkent Budapest ipara. Az utolsó nyolc esztendő adatait figyelembe véve megállapítható, hogy az iparfejlesztésbe fektetett beruházások 20—25 százaléka jutott Budapestre. Az utóbbi években ez az arány emelkedett. Ez a jelenség arra figyelmeztet, hogy a Budapesten végzett fokozott ipari beruházások tovább emelik a munkahelyek számát, tehát az előbb említett nehézségek súlyosbodnak. A múlt években végzett budapesti ipari beruházások közül számos olyat találunk, amelyeket sem városrendezési, sem gazdasági szempontok nem indokolnak. Az új hároméves tervben is akad több olyan budapesti iparfejlesztési beruházás, amelyet helyesebb lenne vidéken megvalósítani. A főváros álláspontja szerint a Budapesten összevont ipar széttelepítésének és a fővárosi munkahelyek csökkentésének reális útja az, hogy az itt működő és azonnal meg nem szüntethető ipari üzemek ki-telepítése helyett a fejlesztést vidéken kell végezni. Ezt legcélszerűbb fiókvállalat létesítésével megoldani. A vidéki fiókvállalat átveheti a budapesti gyár kapacitásának egy részét. Az is helyes megoldás, hogy az egyes gyáraknak jelenleg a főváros több helyén szétszórta, igen gyakran lakóövezetekben levő telepeit felszámolják és a központi telepén vonják össze. Ez a gazdaságos termelés céljait is szolgálja.